

Reiu Rauru Rro
1 (Jaak Kask)

LEMBELIND

Kevadine laste seikluslugu 6 pildis

Tegevuspaik: Reisisilennuk LEMBELIND juhiruum ja
reisijateruum.

Lava: Juhiruum instrumentlauaga

Saal: Reisijateruum

Maršruut: Norrköping-Helsinki-Narva-Tartu-Viljandi-
-Pärnu-Tallinn-Norrköping.

Kaastegevad:

Kapten-lennukijuht

1. tüürimees

2. tüürimees

1. lennunäitsik

2. lennunäitsik

Üks venelane

Soomlannad

Narvakad

Tartlannad

Viljendlannad

Pärnakad

Talinnlannad

Ülemiste Vanake

Inv. 1973:
1710.

1.pilt

Lava: Reisi lennuki juhirus. Poonil instrumentlaud mitmesuguste mõõtjate ja näitajatega. Juhiratas tooliga kaptenile. Instrumentlauda üle ja selle kõrval on aknad, millest näeb aegajalt möödumas pilvi, kajakaid ja siis vastavalt tegevuse arenedes: Helsingi olympiastadion, Narva Hermani kindlust, Tartu kivisild, Viljandi järve, Pärnu randa ja Tallinnas oleviste kirikutornide ja Pikka Hermanit... Seintel on mitmesugused sildid: SUITSETAMINE KEELATUD! LANGEVARJUDE KÄENUTAMISEL RAHA ETTE MAKSTA! jne.

Saal: Kujutab endast lennuki reisisjateruumi. Seintele ilmub aegajalt tulekirjas: KINNITA RIHM! LANGEVARJUD HUPPEVALMIS! jne.

Hääl: /Häälkövendajast/ Tähelepanu, tähelepanu! Kolme minuti pärast stardib meie nägematu lennuk LEMBELIND reisisiks üle Eesti. Kõik, kes julgevad olla kaasas, varustage end aegsasti langevarjude ja kinnitusrihmadega! Meie lennuk on küll kindel ja nägematu. Ent mine tea! Just praegu astuvad teie juurde alla lennunäitsikud, kes müüvad langevarje. Muretsege, enne kui on hilja! Need maksavad ainult üks kroon tükk! Kui teie elu on enam väärt, kui üks kroon, siis muretsege langevari - igaks juhiks! /Häälkövendajast järgneb muusika - popurii eesti viisidest/

Kapten: /eesriide avanedes/ Meie kõigi südamesooviks on näha oma armastatud kodumaad. Ent võõras võim, mis seal praegu valitseb, ei võimalda seda. Meie nupukad noored leidurid valmistasid nägematu lennuki LEMBELIND. See on niisugune nägematu lennuk, mis meid nägematult kannab üle koduma - helluse ja armastusega. Eks ole see ju meie kõigi soov - näha oma armastatud kodumaad. Selle haljendavaid aasu, kevadiselt õitsevaid kodunurmi ja inimesi, kes seal elavad!

Loodan, et nüüd kõik on end varustanud vajalike vahenditega selleks reisisiks. Kui mõnel veel puudub langevari, siis muretsege see aegsasti. Veel võib neid saada lennunäitsikuilt ja hiljem teiselt tüürimehelt ja meeskonnaliikmeilt! Kõik langevarjud on nummerdatud. Seda selleks, et nende vahel loositaks välja väärtuslik auhind. Peale selle teatab langevarjuvabrik, et kõik langevarjud, mis hüppamisel ei avane, vahetatakse vabrikus uute vastu.

Nüüd kuulame ära veel ilmateate! Palun!

Hääl: /Häälkövendajast/ Täna ilmateade: llus, paikesepaisteline

see ilm.Kohati kerge pilvitus,mis toob enesega kaasa
uuliniku.Karged kirde-idatuuled,mis kohati paisuvad tormiks...

Kapten:Kuulsite!Ilm ei tööta just parimat:ikka need karged ida-
tuuled.Imelik - need idatuuled on alati karged ja toovad
enesega kaasa udu ja tormi.Ükskõik,kust poolt nad ka puhu-
vad:nii oli see sajandite eest,mil koerakoonlased idast
laastasid meie kodumaad,nii oli see 1940.aastal ja nii on
see ka praegu...Kuid...ega viru veri ei värise!Valmistugem
sõiduks!Enne starti kuulame ära lennunäitsikute soovi!

Lennunäitsikud: /Astuvad ette ja laulavad/

Lembelind,
kanna mind
kodurannale!

Kui sinava taeva all kõrgub
me uljas Lembelind,
siis minu südamest iõdub
üks igatsus kaugele...

Kodurand,
võta mind
enda embusse...

Kapten:Nüüd läheb lahti sõiduka!Kas kõik on korras ja valmis?
/Annab vile/Meeskond ilmub.Rivistub valveseisakuks/
Kas kõik on korras?

2.tüürimees:Just nii,härra kapten!

Kapten:Mootoril tuurid sees?

Motorist:Just nii,härra kapten!

Kapten:Tõkked kõrvaldatud?

2.tüürimees:OK,härra kapten! /Kostub mootori stardimüra/

Kapten:/Hõikab aknast välja/Pidage veidi!/Mootorimürin vaibub/
/Saali,publiku poole pöördudes/ Kinnitage rihmad tugevasti!
Hoidke langevarjud hõppevalmis!Mis oleks,kui me suurema
kindlustunde saavutamiseks laulaks ühiselt:hoia kinni!
Jah,see vana tuntud laul,veidi teisendatud sõnadega.Palun!

Hoia kinni,muidu võid sa alla lennata!
minust kinni hoia sa!
siis võid kartmata
õhust alla hüppata,
üheskoos,minuga!

Jah,see läks ju päris toredasti.Kuid mulle tundub,et mõnel
siiski on veel pisut kartust südames.Seepärast laulame veel
kord!Küll siis tunnete,kuidas kartus südamest kaob...Nii siis,
kõik korraga:Hoia kinni,muidu võid sa...

/Laulu lõppedes algab vägev mootorimürin, mis aeglaselt vaibub, et kõne oleks kuuldav. Lennuki aknast mööduvad pilved, kajakad ja viimaks Helsingi Olympiastadion.../

Kapten: Lennunäitsikute poole pöördudes /Kus me nüüd juba oleme?

Lennunäitsikud: /On vahepeal tõusnud akna ees olevaile pinkidele ja vaatavad uudishimutsedes aknast välja/

1. näitsik: Udu ja pilved katavad vaatepiiri. Ei näe midagi: ainult pilvi ja kajakaid...

2. näitsik: /Näitab sõrmega/ Näe, seal paistab üks kõrge torn. Tuleb nagu tuttav ette... Vaata vasakule!

1. näitsik: See ju... see ju Helsingi Olympiastadion!

Kapten: Siis oleme oma kursiga veidi viltu läinud. Kuid udu oli nii paks, et silm parima tahtmise juures ei seleta... Pole parata. Peame paratamatult maanduma... Kuid sellest pole suurt viga: see ju vennasrahva pealinn. Midagi pole katki! Kinnitage aga rihmad tugevasti kinni!

/Seinale ilmub tulekiri/ KINNITA RIHMAD! /

Kapten: Markeerib raskusi lennuki maandumisel. Higi pühkides/

Ooohh! See läks ju päris libedasti. Või kuidas? /avab ukse ja hõikab välja/ Hej! Sinä täällä! Kuka te olette?

Määl: /Väljast/ Mina olen ^{me}äläinen.

Kapten: Perkele ryssä! Mitä sinä nuhkitt täällä? Mene pois!

Määl: Minä ostan kelloa. Uura?!

Kapten: /Lööb vihaselt ukse kinni/ Käi pörgusse oma uuri ostmisega!

Igalpool on ka venelased jaol. Juba otsaga siin! Juba neil hais ninas! Hea, et me lennuk on nügematu! Arvatavasti tuli ta müra poole.

/Tasane, arglik koputus uksele/

1. näitsik: Keegi koputab uksele.

Kapten: Kes seal jälle trügib?

2. näitsik: /Kes aknast välja piilub/ Üks salk soome tüdrukuid oli teeles siia. Võib olla ehk on need...

Kapten: Noh, soome tyttöt on alati teretulnud. /Avab ukse/ Tervetuloa!

Soome tütarlapsed: /Sisenevad lauldes: Hattulaub/:

On meilä nasta tati
tuo tati Susanna,
kun han mene toville
on naky komoa!

,:,: Kas, nain nattu heiluu
ja hattu heiluu nain,:,:

On meilä...jne

,:,: Kas, nain sulka neiluu
ja sulka neiluu nain,:,:

On meilä...jne

,:,: Kas, nain muhvi heiluu
ja muhvi heiluu nain,:,:

On meilä...jne

,:,: Kas, nain kassi heiluu
ja kassi heiluu nain,:,:

On meilä...jne.

,:,: Ja koko tati heiluu
ja tati heiluu nain,:,:

Kapten: ja lennunaitsikud paksutavad. Arvatavasti ka publik./:

Kiitoksi, paljon kiitoksi! Mistä te tulette?

Leena: Me tuleme teaterista.

Kapten: Mistä?! Olette te teatrityttö?

Leena: Te ette usko sitä?

1. näitsik: Siis võite meile ehk ka tantsida?

Leena: Kuinka sanoitte?

Kapten: /Kordab lennunaitsiku soovi soome keeles/

Leena: Küllä! Hyvä, tyttö tanssi jenkka... /Korraldab tütarlapsed jenkatantsuks ja lahkuvad sellega lavalt enne tantsides paar tuuri laval ringi/

Kapten: See oli tore küll! Kuid nüüd ma arvan, et nüüd peame jätkama sõitu. Et mitte sattuda Venemaale, peame võtma kursi hoopis lõunasse. Meie järgmine peatus pidi toimuma Narvas. Ent nüüd oleme kaotanud nii palju aega, et me vaevalt saame seal peatuda. Stardivalmis! Klaar! Arasõit!

/Mootorid hakkavad mürisema. Seintele ilmub tulekiri:
Kinnita rihma! /

1. näitsik: Nüüd paistavad all ainult veteväli ja vahutavad lainteharjad. Ooh, ma kardan päris...

2. näitsik: /samuti aknast välja vaadates/ See ju Soome laht! Näe sealt eenalt paistab Toila ja Ontika rand. Varsti oleme juba Narva kohal.

1. näitsik: Seal vilksatas juba Hermani kindlusetorn, Narva kosk juga /Kaugusest kostub muusika: R. Kulli Krivasoo lahing.../

Kapten: Siis peame kursi hoidma veelgi lääne suunas. /Keerab rooli ja toimetab instrumentlaua möötjatega/

1. näitsik: Nüüd lendame üle metsade. Nüüd oleme Alutaguse metsa kohal.

2. näitsik: Sealt poolt paistab üks sinine riba. Mis see on?

1. näitsik: See on Enajögi. Näed seal on ju tähetorn ja Kivisild.

Kapten: Siin teeme ühe vahemaandumise. Kinnitage rihmad tugevamini!

/Tulekiri seintel: KINNITA RIHMA! /

/Kaugusest kostab mõni tuttav tudengilaul/

Haldjad: /Höljuvad muusika saatel sisse ja tantsivad. Kapten on vajunud unistavalt toolile. Näitsikud vaatavad kokkumult/

Näitsikud: /Haldjate väljudes/ Kapten, kapten! Mis on teiega juhtunud?

Kapten: /Lööb jahmatades üle näo, nangunest argates/ Ei midagi!

Ei midagi! Tartul on juba kord seesugune võlu, et siin vanade mälestuste esilekerkides võib krgesti jääda unistama.

Kõdd - nüüd läheb sõit jälle edasi. Kinnitagem rihmad
tugevanini istmete külge!

/Seintel tulekiri: KINNITA RIHMA! Vägev mootorimürin/

2. tüürimees: /Tuleb sisse kolme naljaka olevusega/ Ma leidsin
pardalt kolm jänest.

Kapten: Mis asjamehed need on?

2. tüürimees: Ei mina neist aru saa. Eks kapten ise uurigu!

Kapten: Noh, mis mehed te olete?

Viisk: /Ette astudes/ Mina ole Viisk.

Pöis: /Nagu V./ Mina olen Pöis.

Ölekörs: /Nagu eelmised/ Ja mina olen Ölekörs.

Kapten: Seda ma näen. Kuid öelge kuidas te sattusite siia?

Ölek.: /Pöiele/ Räägi sina!

Pöis: /Räägi sina! /Viisule/

Viisk, Pöis ja Ölekörs: See oli üks väga kole kurb lugu...

Kapten: Tulge aga jutuga lagedale!

Viisk: On vist parem, kui kogu loo algusest... Meie tahtsime
minna Tartust Viljandi ja siis juhtus see...

Kapten: See ja see... Ma ei saa millestki aru?

Viisk: Jah, me näitame kohe, kuidas see juhtus. Algame otsast peale:

Kõik kolm: /vastavalt tegevusega:/

Uhti. uhti uhkesti,
viisk läks Tartust Viljandi.
kaasas pöis ja ölekörs,
ölekörs kui sääsetörs...

.....

Kapen*/Nerdes/: Mis ma selle hunnikuga teen!? /Tüürimehele/ Lao
nad sinna pagasiruumi! Viskame nad Viljandis alla!

2. tüürimees: Pillid kotti, ja minema! /Lähevad T. saatel ära/

Kapten: Soo! Nüüd jälle rihmad kinni ja Viljandi poole tee!

/Tulekiri: KINNITA RIHMA! /

Hoiatuseks olgu öeldud, et see on üks kõige sandim teeosa.
Asi on nimelt niimoodi, et venelastel oli Kremli suur
õhupuudus. Siis oli üks mulk neile mustal turul müünud
100.000 kubikmeetrit õhku. Suurte pumpadega tõmmati siis
Võrtsjärve ümbrus õhust tühjaks ja viidi Moskvasse. Tulemus
on see, et tee Tartust Viljandisse on kõik õhuvauke täis.
Sõida lennukiga nagu sõnnikuvankriga. Südamekinnituseks
laulame veel seda tuttavat laulu: Hoi a kinni...!

Kapten ja näitsikud: /Markeerivad õhuauke kiljatuste komis-
mistega/Küll on aga sindrid, tee ära rikkunud! Ohk aina
kubiseb aukudest! Siin võib kergesti kaelakondi murda.

1.näitsik: Sää! Sää! Juba paistavad Viljandi tornid!

2.näitsik: Kus? Ma ei näe midagi.

1.näitsik: Vaata paremale! Seal on vanad Viljanäi lossi varemed,
veetorn ja eemalt läigib järv.

/Taemalt kostub laul: Mulgimaal, seal on ilus elada.../

Kapten: Nüüd peame leidma sobiva maandumiskoha. Ma katsun õnne otse
Valuoja kaldal. Seal paistab küll rohkesti rahvast olevat.
Kuid loodame, et need on eestlased ja mitte tibläd.
/Tulekiri: Kinnita rihma! /Soo, nüüd!

/Avab ukse ja hõikab/: Mis siin siis tehakse?

Pesunaised: Peseme, ikka peseme!

Kapten: Noh, näidake, kuidas see käib?

Pesunaised: Tulevad sisse ja laulavad ning tantsivad/

Kapten: Taname külakosti eest! Meie aeg on kiire ja peame ruttama
edasi. Rihmad kinni!

/Mootorimüürin, millesse sumbub viljandlaste lahkumislaul/

Kapten: Järgmine peatus on Pärnu rannal. Siit linnulennul ei ole
sinna palju maad. Me söidame üle kauni Karksi ja ausa
Abja. Pange hoolega tähele - see on Eesti ilusamaid kohti.

Näitsikud: Mõlemad, läbisegi/: Oi, kui tore! Küll on kena!

Kapten: Nüüd tõuseme üle kaarsilla ja siis maabume otse mererannal.
/Kaugelt kostab laul: Vändra metsas, Pärnumaal.../

Kaks jahimeest: /Marsivad paar tiiru lennukis ringi ja lahkuvad
lauluga: Karu lasid sa, ja karu lasin ma ja karu lasid
kaks karu-jahimeest ka... Oi lali-lilalea, ja karu
lasid kaks karu-jahimeest ka...

Kapten: /Imestunult/ Mis ilmutised need olid?

1.näitsik: Need olid need kuulsad Pärnumaa karukõtid. Vanasti olid
Pärnumaal, eriti Vändra metsades kuulsad karukõtid.

2.näitsik: Õigus jah. Neil on ju karu isegi maakonnavapis. Ja kas
sa ei kuulnud ennist laulugi: Vändra metsas, Pärnumaal...

Rannanäitsikud: /Mõeldavalt 4. Tulevad kerges suveriietuses värvi-
liste päikesevarjudega või rannapallidega ja tantsivad
juhiruumis paar ringi, sobiva muusika järele/

Kapten: /Mõtiskledes/ Ja, Pärnu rannal on ikka veel suveilu ja
merevõlu. Ent mitte nii kui enne... Kuid nüüd läheb sõit
pealinna poole - Tallinnasse. Kinnitagem rihma!

1.näitsik: Selle tee ääres peaksime nägema ka kuulsat Türi raadio-
masti, mis on Euroopa kõrgemaid...

Kapten: See on hea, et sa meelde tuletasid. Muidu võib kergesti
otsa sõita. /Näitab vasakule/ Näe, seal ta mait, ongi!
Peaaegu oleks jooksnud orki!

2.näitsik: Näe, selt paistavad juba Tallinna tornid!

1.näitsik: Oleviste kirikutorni tundsin ma kohe ära.

Kapten: Ega Pikka Hermannini ka ei saa ära peita. Kuigi nad sinna otsa
nüüd on pannud punase kaltsu. Sini-must-valgega oli ikka
hoopis uhkem! Nüüd katsune vaikselt maanduda Ülemiste järve
ääres. KINNITA RIHMA!

Kapten: /Avab maandumisel ukse/Soo, nüüd on meie ring tehtud. See on meie viimane peatus kodumaal. Viimane, kuid ka kõige ohtlikum. Siin on iga pöösa taga üks nuhk.

Ülemiste Vanake: Tere tulemast Tallinna!

Kapten: /Onaette pomisedes/Eks ma öelnud! Kes sa oled ja mida soovid?

U. Vanake: Kas sa mind ei tunne enam?

Kapten: Kus mina neid kõiki tunnen? Nüüd on linn igasugu asjamehi täis. Ivanid ees ja taga. Aina valvavad ja nuhivad. Kuidas sa neid kätte leidsid?

U. Vanake: Mitte nii upsakalt noormees! Mina olen vana auväärne Ülemiste Vanake. Mina näen ja kuulen kõik.

Kapten: /Vabandavalt/ Andestust. Miks ma sind ei tunne. Kas sa ikka oled alles omas ametis? Ma mõtlesin, et nad ka sinu on juba ammugi ametist vallandanud ja Siberisse saatnud?

U. Vanake: Ei mina ole nende panna ega vallandada. Mina olin ammu enne neid ja jään siia ka peale neid. Mina ootan ainult õiget aega.

Kapten: Kas siis Tallinn veel valmis ei ole? Nad ju kuulutavad kogu aeg, et nad on linna valmis ehitanud?!

U. Vanake: Kus sa sellega! Suuga teevad suure linna, kätega ei käopesagi. Täna ehitavad, kuid homme on vaja juba parandada. Ei sellele lõppu tulegi. Ainult haljasaladid sigineb juurde. Kord oli ju Tallinn peagu valmis saamas. Kuid siis põletasid poole linna korraka maha. Ja nüüd ootan asjata! Ei nendest pole selle linna valmis ehitajat...

Kapten: /Muiates/ Aga kui tõmbaks niisama vee peale...

U. Vanake: Eks mul puhuti seesugune mõte on tulnudki pähe. Ja nende pärast oleks kord selle tembu ära teinudki. Kuid siis hakkas nagu kahju Vanast Armsast Tallinast...! Pealegi elab siin ka kaunis palju päris ausaid ja tublisid eestlasi. Kohe ei raatsi. Näe, sealt tulebki üks ehitusmeeste salk. Küsi nendelt!

Kapten: /Poiste poole/ Noh, kas ehitustöö käib?

Poiss: Ikka kiiresti, kiiresti. Ei meil pole aega.

Kapten: Astuge sisse! Näidake, kuidas see töö käib?

Poissid: Kohe. /Astuvad sisse ja algavad/ : Me meistermehed oleme...

.....

U. Vanake: Noh, näed nüüd! Kuidas sa nende tööd takistad või hävitad? Ei, minu süda seda ei luba...

Kapten: Jah, selles on sul õigus!

U. Vanake: Nii kaua, kui siin leidub, kas või ainus hea ja aus eestlane, ei tõuse minu käsi selle linna vastu. Kas teie tunnete veel seda vana ilust laulu KALEVITE KANTS?

Naisikud: Aga muidugi!

U. Vanake: See on tore. Kas te tahaks laulda seda kõik ühiselt. Seda kuuleb siin nüüd nii harva.

Kapten: /Pöördub publiku poole/ Mis te arvate? Kas me laulame lahkumisel selle laulu ühiselt - aga võimsalt ja vägevalt: KALEVITE KANTS!

